

Raport z pierwszego etapu konsultacji społecznych dotyczących założeń Ekobudżetu dla Łodzi

Pierwszy etap konsultacji społecznych dotyczących założeń Ekobudżetu Miasta Łodzi został przeprowadzony na podstawie zarządzenia nr 589/2024 Prezydenta Miasta Łodzi z dnia 22 marca 2024 roku w sprawie przeprowadzenia pierwszego etapu konsultacji społecznych dotyczących założeń Ekobudżetu dla Łodzi. Realizatorem konsultacji społecznych było Biuro Aktywności Miejskiej w Departamencie Strategii i Rozwoju Urzędu Miasta Łodzi.

Utworzenie Ekobudżetu dla Łodzi to jedna z rekomendacji wypracowana przez panelistki i panelistów w ramach Łódzkiego Panelu Obywatelskiego „Zieleń w mieście”. W związku z tym, że Ekobudżet nie będzie stanowił puli Łódzkiego Budżetu Obywatelskiego mieszkańcy i mieszkańcy mieli możliwość złożenia rekomendacji odnośnie całego procesu. Celem konsultacji było zebranie propozycji i opinii dotyczących założeń, procedury i zasad Ekobudżetu dla Łodzi. Biuro Aktywności Miejskiej poddało pod dyskusję w szczególności formy i zasady poszczególnych etapów planowanego procesu, a także zagadnienia dotyczące ogólnych wytycznych dla Ekobudżetu.

Proces konsultacji społecznych został przeprowadzony od 2 do 19 kwietnia 2024 roku w formach:

- Protokołowanego publicznego spotkania konsultacyjnego z mieszkańcami umożliwiającego wymianę propozycji i opinii, które odbyło się 4 kwietnia 2024 r. w godz. 17:00-19:00 w Biurze Aktywności Miejskiej, ul. Tuwima 10.
- Protokołowanego publicznego spotkania konsultacyjnego z mieszkańcami umożliwiającego wymianę propozycji i opinii, które przeprowadzone zostało za pomocą środków porozumiewania się na odległość, zapewniającą jednoczesną transmisję wizji i dźwięku, które odbyło się 12 kwietnia 2024 r. w godz. 17:00-19:00 (link do spotkania: <https://us06web.zoom.us/j/86252781248?pwd=DO1oIwc4CXJ2YD0T2hTVwWH0qEsjHR.1>).

- Zbierania propozycji i opinii na piśmie, w tym drogą elektroniczną przy wykorzystaniu formularza konsultacyjnego, stanowiącego załącznik do wyżej wymienionego zarządzenia.

W spotkaniu konsultacyjnym, które odbyło się w Biurze Aktywności Miejskiej, ul. Tuwima 10 w dniu 4 kwietnia 2024 r. uczestniczyło 15 osób, protokół ze spotkania stanowi załącznik nr 1 do niniejszego raportu. Natomiast w spotkaniu konsultacyjnym, które przeprowadzone zostało za pomocą środków porozumiewania się na odległość w dniu 12 kwietnia 2024 r. uczestniczyło 9 osób, protokół ze spotkania stanowi załącznik nr 2 do niniejszego raportu. W trakcie konsultacji do Biura Aktywności Miejskiej wpłynęły 4 formularze konsultacyjne. Dwa z nich zostały przekazane drogą elektroniczną na adres: biuro.aktywnosci@uml.lodz.pl, a pozostałe dwa złożono w Biurze Aktywności Miejskiej, ul. Tuwima 10. Łącznie mieszkańcy i mieszkańcy, w trakcie spotkań oraz za pośrednictwem formularzy, zgłosili 63 niepowtarzające się propozycje i opinie, które zostały zestawione w zbiorczej tabeli, która stanowi załącznik nr 3 do niniejszego raportu. Opinie i propozycje w ww. tabeli zostały uporządkowane zgodnie z zakresem tematycznym tj. zakres składanych wniosków i założenia Ekobudżetu, składanie projektów, opiniowanie projektów, wybór projektów do realizacji.

PROTOKÓŁ ZE SPOTKANIA KONSULTACYJNEGO DOT. ZAŁOŻEŃ EKOBUDŻETU DLA ŁODZI

- 1. Imiona i nazwiska moderatorów:** Agata Burlińska, Emilia Ciupińska, Anna Antosik, Przemysław Górski;
- 2. Data przeprowadzenia spotkania:** 04.04.2024 r;
- 3. Godzina rozpoczęcia i zakończenia spotkania:** 17:15-20:10;
- 4. Miejsce spotkania:** Sala warsztatowa Biura Aktywności Miejskiej, ul. Tuwima 10, 90-003 Łódź;
- 5. Liczba uczestników:** 15;
- 6. Ocena i przebieg spotkania z punktu widzenia postawionych celów:**

Spotkanie otworzył moderator z ramienia Biura Aktywności Miejskiej – przywitał zebranych, następnie przekazał głos Dyrektorowi Departamentu Ekologii i Klimatu, a po jego wypowiedzi omówił główne założenia spotkania, planowany scenariusz oraz ogólne, obowiązujące zasady. Następnie przekazał głos osobom merytorycznym z Biura Aktywności Miejskiej oraz Wydziału Kształtowania Środowiska.

Po prezentacji merytorycznej moderator zaprosił zgromadzonych do dyskusji oraz poprosił o zadawanie pytań. Po zakończonej części wspólnej, poprosił osoby moderatorów o dołączenie do stolików i rozpoczęcie pracy warsztatowej z podziałem na grupy.

Ze względu na przedłużoną część dyskusyjną, moderator podjął decyzję o zmianie sposobu pracy grupowej – zadaniem moderatorów było zebranie uwag, opinii i rekomendacji dot. każdego z etapów planowanego Ekobudżetu oraz w kwestiach jego podstawowych założeń. Praca warsztatowa zakończyła się podsumowaniem – stworzono trzy zestawy rozwiązań związanych z Ekobudżetem dla Łodzi, każdy z nich został przedstawiony pozostałym osobom z prośbą o weryfikację lub ewentualny komentarz. Po krótkiej dyskusji moderator zamknął oficjalną część spotkania.

7. Zebrane uwagi i rekomendacje:

I. Dyskusja ogólna po prezentacji:

- a. Projekty składane do Ekobudżetu powinny na wczesnym etapie uzyskiwać większe poparcie społeczne, na przykład poprzez większą liczbę podpisów na listach poparcia. Listy te powinny być brane pod uwagę przez wyborze projektów do realizacji;
- b. Wybór zadań powinien mieć charakter ekspercki – z jednej strony angażować mieszkańców i mieszkanki, z drugiej natomiast włączać w tworzenie rozwiązań osoby reprezentujące środowiska naukowe, przedstawicieli rad osiedli oraz Urzędu Miasta Łodzi;
- c. Należy rozważyć możliwość społecznego tworzenia pomysłów na projekty i dalszej pracy nad nimi z ekspertami i ekspertkami, zarówno z dziedzin

- związanych z zielenią, jak i z lokalnymi przedstawicielami mieszkańców i mieszkanek;
- d. Zakres Ekobudżetu – należy przeanalizować kwestię tematyki Ekobudżetu, poszukać takich obszarów, w których wpływ na poprawę środowiska naturalnego byłby największy;
 - e. Zakres projektów możliwych do realizacji z Ekobudżetu powinien być zmienny – tematy mogłyby być wskazywane corocznie;
 - f. Mniej samochodów w mieście lepiej wpłynie na stan środowiska niż więcej budek dla ptaków – sugerowanym tematem Ekobudżetu mógłby być indywidualny transport niskoemisyjny lub podobne rozwiązania;
 - g. Przy tworzeniu i analizie projektów z zakresu tworzenia nowych parków leśnych, pod uwagę należy wziąć ich indywidualną specyfikę każdego terenu oraz zwrócić uwagę na otoczenie – zakres, forma i priorytet zmian w przestrzeni zielonej powinny zostać indywidualnie ocenione i dostosowane do potrzeb;
 - h. Parki, w tym leśne, powinny być chronione przed przeinwestowaniem oraz niewłaściwym kierunkiem zmian odpowiednim dokumentem – formą „parku kulturowego dla przestrzeni zielonych”. To wyznaczyłoby możliwe działania i ograniczyłoby te niepożądane. Standard mógłby dotyczyć parków w całym mieście i stanowić dodatkowe wytyczne, zarówno dla Ekobudżetu jak i Łódzkiego Budżetu Obywatelskiego;
 - i. Gwarancja utrzymania i bieżącej obsługi realizowanych inwestycji zielonych – o ile na realizację zadań w Ekobudżecie zostały przewidziane środki, o tyle powinna zostać zabezpieczona dodatkowa pula na późniejszą opiekę nad nimi. Potrzebne jest zwiększenie nakładów na zieleń w mieście;
 - j. Ekobudżet powinien umożliwiać realizację drobnych projektów oraz inicjatyw mieszkańców i mieszkanek (takich jak wykorzystywanie zrębek drewnianych, tworzenie kompostowników etc.), pobudzać przy tym poczucie społecznej odpowiedzialności za przestrzeń;
 - k. Należy zabezpieczyć obecnie funkcjonującą w mieście zieleń (zwłaszcza w centrum miasta) poprzez egzekwowanie kar za jej niszczenie oraz stały monitoring pozwalający na uniknięcie degradacji. Bez bieżącej ochrony i opieki nad zielenią, sens dalszych działań i rozwijania nowych terenów stoi pod znakiem zapytania;
 - l. Potrzebna jest efektywna kontrola i naprawa zniszczonych terenów oraz system egzekwowania kar za ich niszczenie.

II. Rekomendacje dot. Ekobudżetu – Grupa I

- a. **Liczba osób w grupie:** 2
- b. **Przebieg pracy:** osoby uczestniczące w pracy grupowej nie przekazały rekomendacji dot. procedury Ekobudżetu Dla Łodzi. Podały natomiast w wątpliwość planowane kierunki rozwoju miasta po względem zieleni miejskiej, wskazały wątpliwości i alternatywne sposoby działania w omawianym zakresie.

c. Uwagi i rekomendacje dot. założeń Ekobudżetu:

- Ekobudżet dla Łodzi nie powinien być ukierunkowany na nowe przestrzenie i parki leśne. To, co zdecydowanie wymaga zwiększenia nakładów (zarówno finansowych, jak i zainteresowania), to istniejąca, urządzona i urządzana zieleń w centrum miasta. Obecnie jej wygląd i jakość pozostawia wiele do życzenia – z jednej strony, jest niszczone przez remonty oraz budowy deweloperskie, z drugiej, jest zaniedbana – widać brak stałej i konsekwentnej pielęgnacji zieleni. Na osoby i podmioty, które dewastują zieleń miejską powinny być nakładane oraz skutecznie egzekwowane kary, miasto natomiast powinno przekazać dodatkowe środki na pielęgnację, być może w ramach lub kosztem Ekobudżetu;
- Działania ekologiczne nie powinny skupiać się jedynie na inwestycjach – to także konieczność rozwijania społecznej odpowiedzialności za miasto oraz umiejętności dbania o nie;
- Być może warto uznać zieleń śródmiejską za formę parku – w całości objąć ją ochroną i wpisać w działania planowane w ramach Ekobudżetu dla Łodzi;
- Ekobudżet powinien być poświęcony rekonstrukcji historycznych fragmentów zieleni miasta, na przykład „Parku Centrum”. W ramach prac nad wspomnianą rekonstrukcją należy zaangażować przedstawicieli i przedstawicielki łódzkich uczelni (w tym, Wydział Architektury Politechniki Łódzkiej, Wydział Biologii Uniwersytetu Łódzkiego, Farmacji Uniwersytetu Medycznego etc.), koła studenckie i naukowe, rady wydziałów, organizacje studenckie oraz ZHP.

III. Rekomendacje dot. Ekobudżetu – grupa II:

a. Liczba osób w grupie: 4

- b. Przebieg pracy:** osoby uczestniczące w ramach grupy przekazały rekomendacje dotyczące poszczególnych etapów procesu Ekobudżetu dla Łodzi.

c. Uwagi i rekomendacje dot. sposobu zgłaszania projektów:

- Składane projekty powinny odznaczać się dużym poparciem (30-50 osób). Listy popierających powinny zawierać adresy e-mail.

d. Uwagi i rekomendacje dot. sposobu oceny i analizy projektów:

- W etap opiniowania powinny być zaangażowane wszelkie zainteresowane strony. Należy organizować spotkania w ramach „projektowania partycypacyjnego” z udziałem osób popierających wszystkie projekty na danym terenie. Spotkania miałyby odbywać się w terenie, na żywo i być otwarte dla wszystkich zainteresowanych.
- Oceniać projekty powinien panel ekspercki po kryteriach 50/50 (zaangażowanie mieszkańców i merytorycznie). Proponowane kryteria do oceny: pilność realizacji, poparcie mieszkańców, walory przyrodnicze terenu, chęć utrzymania terenu przez mieszkańców, równowaga przestrzenna wygranych wniosków w mieście. Skład panelu: urzędnicy, Rady Osiedla, naukowcy, organizacje pozarządowe.

e. Uwagi i rekomendacje dot. sposobu wyboru zadań:

- Wyboru projektów dokonywać powinien panel ekspertów, który dostosowuje koszty i zakres działań do wysokości dostępnych środków.
- Wybór projektów mógłby odbywać się poprzez głosowanie, ale nie poprzez Vox Populi. Do etapu głosowania dopuszczane powinny być projekty najwyżej ocenione przez panel ekspercki.

IV. Rekomendacje dot. Ekobudżetu – grupa III:

a. **Liczba osób w grupie:** 4

- b. **Przebieg pracy:** Uczestnicy III grupy byli zgodni, że wprowadzenie Ekobudżetu w Łodzi jest konieczne. Liczą, że mieszkańcy a zwłaszcza Rady Osiedli zostaną bardziej włączeni w ten proces.

c. **Uwagi i rekomendacje dot. założeń Ekobudżetu:**

- 2-3 pierwsze edycje powinny być skoncentrowane na parkach leśnych. Obecnie te tereny wymagają natychmiastowego dofinansowania. Dopiero potem można pomyśleć o zwiększeniu zakresu Ekobudżetu.
- Podział środków w tym procesie powinien opierać się na algorytmie, który uwzględnia w podstawie minimalną kwotę na każdy park leśny. Pozostała część kwoty powinna być rozdzielana na parki leśne w zależności od poparcia mieszkańców. Im więcej głosów tym większa kwota na realizację zadań w tym obiekcie.
- Powinna być wprowadzona maksymalna kwota na zadanie w danym obiekcie tak, żeby nie było sytuacji, że jedno zadanie zabiera całą kwotę.
- Realizacja wszystkich zadań powinna być prowadzona pod ścisłym nadzorem urzędu.
- Promowanie Ekobudżetu oraz bieżące informowanie mieszkańców o kolejnych etapach tego procesu powinno odbywać się za pośrednictwem mediów tradycyjnych (radio, telewizja) i mediów społecznościowych oraz gazety Łódź.pl
- Miasto powinno przeprowadzić akcję edukacyjną dla mieszkańców w ramach tego procesu.

d. **Uwagi i rekomendacje dot. sposobu zgłaszania projektów:**

- Projekty powinny składać osoby, które przynajmniej skończyły szkołę podstawową a najlepiej pełnoletnie.
- Mieszkańcy powinni mieć możliwość składania wniosków w wersji papierowej i elektronicznej.
- Formularz musi zawierać obowiązkowo listę poparcia (20-50 podpisów). Przy czym należy zaliczyć poparcie dla projektu, który już wcześniej był złożony do ŁBO.

e. **Uwagi i rekomendacje dot. sposobu oceny i analizy projektów:**

- Projekty powinny być oceniane przez Zespół skradający się z minimum dwóch przedstawicieli Rad Osiedli, pracowników UMŁ oraz ekspertów z danej dziedziny.

f. **Uwagi i rekomendacje dot. sposobu wyboru zadań:**

- Wyboru zadań powinni dokonywać mieszkańcy papierowo i elektronicznie (tak jak w Łódzkim Budżecie Obywatelskim). W przypadku, gdy zadania uzyskają taką samą

liczbę głosów lub zostaną środki w danej puli tzw. końcówki to wtedy głos decydujący ma Zespół, który oceniał projekty.

V. Rekomendacje dot. Ekobudżetu – grupa IV:

a. **Liczba osób w grupie:** 4

b. **Przebieg pracy:** osoby uczestniczące w ramach grupy przekazały rekomendacje dotyczące poszczególnych etapów procesu Ekobudżetu dla Łodzi. Członkowie grupy mieli natomiast rozbieżne zdania, co do sposobów realizacji niektórych z tych etapów, co zostało uwzględnione w uwagach i rekomendacjach.

c. **Uwagi i rekomendacje dot. założeń Ekobudżetu:**

- W ramach Ekobudżetu powinny zostać wydzielone pule tematyczne np. pielęgnacja, nasadzenia, mała infrastruktura itp. lub pule osiedlowe/rejonowe.
- W ramach Ekobudżetu należy ustalić procentowy udział kwotowy na poszczególne elementy zadania np. max. 30% wartości projektu - elementy małej architektury, pozostała część kwoty – nasadzenia i działania ekologiczne.
- Tematyka kolejnych edycji Ekobudżetu powinna być zmienna, w szczególności należy uwzględnić tematy związane z m.in. odnawialnymi źródłami energii, energią geotermalną, stacjami kontroli jakości powietrza, ekologicznym transportem indywidualnym, rzekami.
- Tematyka kolejnych edycji Ekobudżetu powinna być ustalana przez mieszkańców poprzez np. wybór/głosowanie z kilku-kilkunastu wskazanych tematów przez UMŁ lub powinny być tworzone edycje opierające się na ogólnej tematyce ekologicznej (bez wyszczególnienia tematyki).
- Promowanie Ekobudżetu oraz bieżące informowanie mieszkańców o kolejnych etapach Ekobudżetu powinno odbywać się za pośrednictwem gazety Łódź.pl, mediów społecznościowych i aplikacji Łódź.pl.

d. **Uwagi i rekomendacje dot. sposobu zgłaszania projektów:**

- Przed etapem składania wniosków do Ekobudżetu należy utworzyć specjalny formularz/ankietę diagnostyczną. Jej celem miałyby być pozyskanie informacji od mieszkańców o potrzebnych inwestycjach w ramach danych obszarów/parków leśnych.
- Projekty do Ekobudżetu powinni móc składać wszyscy mieszkańcy.
- Projekty do Ekobudżetu powinni móc składać mieszkańcy od wieku licealnego.
- W ramach wymogów formalnych należy określić wymaganą minimalną liczbę osób popierających dany projekt np. 50 osób.
- Składanie projektów mogłoby odbywać się poprzez formularz elektroniczny lub formularz papierowy umieszczony w gazecie Łódź.pl.

e. **Uwagi i rekomendacje dot. sposobu oceny i analizy projektów:**

- Do każdego złożonego i pozytywnie zweryfikowanego formalnie wniosku komórka merytoryczna powinna uzyskać opinię Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska.
- Komórki merytoryczne powinny przeprowadzać szczegółową weryfikację wniosków pod kątem koncepcji błękitno-zielonej sieci Łodzi.

- Opiniowanie wniosków powinno być w szczególności skoordynowane wewnątrz urzędu, aby w przypadku realizacji zadań nie dochodziło do konfliktów.
- Do etapu opiniowania powinno zaangażować się szerokie grono zainteresowanych stron w tym Rady Osiedla, stowarzyszenia i fundacje ekologiczne, czy pracowników uczelni wyższych.
- Eksperti zaangażowani w etap opiniowania nie powinni być zatrudnieni w prywatnych firmach, które następnie mogłyby być realizatorami/wykonawcami inwestycji w ramach projektów wybranych do realizacji.
- W trakcie etapu opiniowania należy organizować spacery badawcze z udziałem ekspertów, urzędników i mieszkańców w celu pozyskania szczegółowych informacji o danym terenie i założeniach planowanej inwestycji.

f. **Uwagi i rekomendacje dot. sposobu wyboru zadań:**

- Wyboru projektów do realizacji powinni dokonywać wszyscy mieszkańcy.
- Wyboru projektów do realizacji powinni dokonywać wszyscy pełnoletni mieszkańcy.
- W ramach wyznaczenia projektów do realizacji każdy z mieszkańców uprawnionych do głosowania mógłby wskazać do 5 projektów z danej puli – analogicznie do głosowania w Łódzkim Budżecie Obywatelskim.

8. Napotkane problemy/trudności podczas spotkania:

Brak

9. Inne uwagi:

Brak

PROTOKÓŁ ZE SPOTKANIA KONSULTACYJNEGO ONLINE DOT. ZAŁOŻEŃ EKOBUDŻETU DLA ŁODZI

- 1. Imię i nazwisko moderatora:** Przemysław Górski;
- 2. Data przeprowadzenia spotkania:** 12.04.2024 r;
- 3. Godzina rozpoczęcia i zakończenia spotkania:** 17:15-19:15;
- 4. Miejsce spotkania:** Aplikacja Zoom Meetings – spotkanie prowadzone online;
- 5. Liczba uczestników:** 9;
- 6. Ocena i przebieg spotkania z punktu widzenia postawionych celów:**

Spotkanie otworzył moderator z ramienia Biura Aktywności Miejskiej – przywitał osoby uczestniczące, krótko podsumował dotychczasowe działania w ramach procesu konsultacyjnego oraz przedstawił planowany przebieg wydarzenia. Następnie oddał głos osobom merytorycznym z Biura Aktywności Miejskiej oraz Wydziału Kształtowania Środowiska.

Po zakończonej części merytorycznej (prezentacji), prowadzący otworzył dyskusję prosząc uczestników i uczestniczki spotkania o opinie i wnioski dot. prezentowanych treści. Następnie, po wyczerpaniu uwag ogólnych, przedstawił im podsumowanie poprzedniego spotkania oraz poprosił o komentarz.

Po wspólnym przeanalizowaniu zapisanych propozycji z pierwszego spotkania, moderator poprosił o ewentualne dodatkowe komentarze i podsumowania, następnie zakończył spotkanie.

7. Zebrane uwagi i rekomendacje:

I. Dyskusja ogólna po prezentacji:

- a) Jeżeli jest to możliwe, Ekobudżet powinien mieć inną strukturę niż Łódzki Budżet Obywatelski – po pierwsze, w ramach Ekobudżetu dobrze byłoby wprowadzić głosowanie negatywne (w formie, na przykład: tak, jestem za utworzeniem parku leśnego/nie, jestem przeciw utworzeniu parku leśnego) – to pozwoliłoby wyeliminować sytuacje, w których miasto „uszcześliwia mieszkańców i mieszkanki na siłę”; po drugie procedury budżetów powinny zostać zróżnicowane tak, by nie zlewały się ze sobą w jedno, nie myliły się osobom z nich korzystającym;
- b) Należy umożliwić wykorzystanie kwoty przeznaczonej na Ekobudżet na zakup terenu, o ile mieszkańcy i mieszkanki wskażą teren niemiejski, jako potencjalną przestrzeń zieloną;
- c) Ekobudżet powinien umożliwiać działania na rzecz rekultywacji obecnie istniejących terenów zielonych (zwłaszcza duże powierzchniowo trawniki i tereny) – w tej chwili brakuje narzędzi to takich działań;

- d) Rozbicie budżetu obywatelskiego na drobne – funkcjonowanie dwóch form współdecydowania (ŁBO i Ekobudżet) może skutkować zmniejszeniem popularności każdego z nich, dwa głosowania natomiast rozmyją ideę partycypacji i wpłyną negatywnie na frekwencję; OPINIA
- e) Należy rozważyć wprowadzenie w Łódzkim Budżecie Obywatelskim dodatkowej kategorii „ekoprojektów” w miejsce Ekobudżetu – to mogłoby mieć pozytywny wpływ na zainteresowanie ŁBO, nie powodowałoby konieczności wprowadzania nowego narzędzia, które, ze względu na zbliżony charakter do budżetu obywatelskiego, może powodować pomyłki;
- f) W ramach Ekobudżetu, zarówno miasto jak i grona eksperckie mogłyby proponować swoje projekty – ich wybór powinien być dokonywany w ramach tej samej procedury i ścieżki, co wybór projektów mieszkańców i mieszkank;
- g) Głosowanie w Ekobudżecie jest gwarancją transparentności sposobu wybierania projektów. Inne formy (takie jak, na przykład, głosowanie przez polubienia na portalach społecznościowych) będą okazją i furtką do nadużyć;
- h) Nazwa Ekobudżet jest nieodpowiednia – już na etapie konsultacji społecznych nazwa narzędzia myli się z budżetem obywatelskim – należałoby stworzyć inną, bardziej odróżniającą te procesy.

II. Etap składania projektów:

- a) Formularz powinien zawierać dodatkowe kryterium związane z wartością dodaną projektu, nie dla mieszkańców i mieszkank, ale samej przyrody. W jaki sposób przyroda skorzysta na zadaniu (np. czy dzięki projektowi pojawi się zbiornik wodny na terenie zielonym, który zwiększy dostępność wody etc.);
- b) Projekty powinny móc dotyczyć również terenów niemiejskich – Ekobudżet powinien umożliwiać długoterminową dzierżawę terenów, o ile taka będzie wola mieszkańców i mieszkank.

III. Analiza projektów:

- a) Miejska Pracownia Urbanistyczna oraz Biuro Architekta Miasta posiadają studia oraz pogłębione analizy (przygotowywane w kontekście Planu Ogólnego Dla Łodzi), dotyczące m.in. obszarów szczególnie zagrożonych, na przykład podtopieniami. Te dane i materiały stanowią doskonałą bazę informacji – powinny być dostępne dla wszystkich mieszkańców i mieszkank, przyszłych liderów projektów w Ekobudżecie;
- b) Należy stworzyć repozytorium projektów Ekobudżetu – bazę danych lub materiałów dot. każdego projektu (na przykład w formie 2-3 minutowych filmów z opisem działania), z których mogłyby korzystać osoby naukowo zajmujące się partycypacją lub szeroko rozumianą ekologią, oraz mieszkańcy i mieszkanki Łodzi;
- c) Projekty, po procesie Ekobudżetu powinny być w jakiejś formie recenzowane – autorzy i autorki projektów powinni otrzymywać informację, na ile ich projekt przystaje do potrzeb miasta, odpowiada na zagrożenia związane ze zmianami klimatycznymi, co w projekcie zostało umieszczone właściwie, co natomiast należałoby poprawić;

- d) Ekobudżet mógłby zakończyć się podsumowaniem złożonych wniosków – sesją lub konferencją w trakcie, której można by o nich opowiedzieć, podsumować, zwrócić uwagę na mocne i słabe punkty. Najczęściej popełniane błędy mogłyby zostać zapisane w postaci najczęściej zadawanych pytań;

IV. Wybór projektów:

- a) Głosowanie, jako metoda wybierania zadań w Ekobudżecie, to dobre rozwiązanie. Warunkiem jego skuteczności jest dobra selekcja zadań do głosowania;
- b) Kryteria, które zostaną wybrane do oceny i wskazywania projektów do realizacji mają krytyczne znaczenie dla całości procesu. OPINIA

8. Napotkane problemy/trudności podczas spotkania:

Brak

9. Inne uwagi:

Brak

Lp.	Propozycja/opinia	Stanowisko Prezydenta Miasta Łodzi
Propozycje i opinie dotyczące zakresu składanych projektów oraz założeń Ekobudżetu		
1.	<p>Zakres projektów możliwych do realizacji z Ekobudżetu powinien być zmienny – tematy mogłyby być wskazywane corocznie.</p> <p>Tematyka kolejnych edycji Ekobudżetu powinna być zmienna, w szczególności należy uwzględnić tematy związane z m.in. odnawialnymi źródłami energii, energią geotermalną, stacjami kontroli jakości powietrza, ekologicznym transportem indywidualnym, rzekami.</p> <p>Mniej samochodów w mieście lepiej wpłynie na stan środowiska niż więcej budek dla ptaków – sugerowanym tematem Ekobudżetu mógłby być indywidualny transport niskoemisyjny lub podobne rozwiązania.</p>	<p>PROPOZYCJA UWZGLĘDNIONA CZĘŚCIOWO - Pierwsze edycje Ekobudżetu dotyczyć będą przede wszystkim tworzenia nowych terenów zieleni w tym parków leśnych. Po przeprowadzeniu dwóch pierwszych edycji Ekobudżetu planowana jest ewaluacja procesu, w ramach której mieszkańcy dokonają oceny funkcjonowania i zasad Ekobudżetu, w tym jego zakresu tematycznego.</p>
2.	<p>Budżet powinien być przez kilka (np. 3 lata) poświęcony jednemu zagadnieniu. Tak, by można było dokonać nasadzeń, następnie zadbać o pielęgnację, podlewanie, przycinanie, uzupełnianie uschniętych roślin.</p> <p>2-3 pierwsze edycje powinny być skoncentrowane na parkach leśnych. Obecnie te tereny wymagają natychmiastowego dofinansowania. Dopiero potem można pomyśleć o zwiększeniu zakresu Ekobudżetu.</p> <p>Na urządzenie nowych terenów zieleni, w tym parków leśnych warto poświęcić więcej czasu po to, aby osiągnąć zamierzony efekt. Trzy pierwsze edycje warto poświęcić na to zadanie. Tym bardziej, że Ekobudżet jest nowym pomysłem i dobrze jest minimalizować ryzyko na wstępnym etapie działań. W kolejnych latach z pewnością wyklarują się tematy, którymi będzie można się zająć.</p> <p>Parkom leśnym, jako „nowościom” powinno się poświęcić przynajmniej trzy kolejne edycje. Tereny te, bowiem, najczęściej dotychczas zaniedbane, wymagają pewnego uporządkowania, oczywiście, przy zachowaniu naturalnego ich charakteru. Prace takie nie mogą zostać wykonane podczas jednej edycji – z uwagi na potrzebę odpowiedniego ich zaplanowania, koszty oraz zakres niezbędnych prac.</p>	<p>PROPOZYCJA UWZGLĘDNIONA</p>

3.	Zakres Ekobudżetu – należy przeanalizować kwestię tematyki Ekobudżetu, poszukać takich obszarów, w których wpływ na poprawę środowiska naturalnego byłby największy.	PROPOZYCJA UWZGLĘDNIONA CZĘŚCIOWO - Pierwsze edycje Ekobudżetu dotyczyć będą przede wszystkim tworzenia nowych terenów zieleni w tym parków leśnych. Po przeprowadzeniu dwóch pierwszych edycji Ekobudżetu planowana jest ewaluacja procesu, w ramach której mieszkańcy dokonają oceny funkcjonowania i zasad Ekobudżetu, w tym jego zakresu tematycznego.
4.	Tematyka kolejnych edycji Ekobudżetu powinna być ustalana przez mieszkańców poprzez np. wybór/głosowanie z kilku-kilkunastu wskazanych tematów przez UMŁ lub powinny być tworzone edycje opierające się na ogólnej tematyce ekologicznej (bez wyszczególnienia tematyki).	PROPOZYCJA UWZGLĘDNIONA CZĘŚCIOWO - Pierwsze edycje Ekobudżetu dotyczyć będą przede wszystkim tworzenia nowych terenów zieleni w tym parków leśnych. Po przeprowadzeniu dwóch pierwszych edycji Ekobudżetu planowana jest ewaluacja procesu, w ramach której mieszkańcy dokonają oceny funkcjonowania i zasad Ekobudżetu, w tym jego zakresu tematycznego.
5.	Projekty powinny móc dotyczyć również terenów niemiejskich – Ekobudżet powinien umożliwiać długoterminową dzierżawę terenów, o ile taka będzie wola mieszkańców i mieszkank.	PROPOZYCJA NIEUWZGLĘDNIONA - Ekobudżet zakłada realizację projektów rocznych lub dwuletnich, w związku z czym nie ma możliwości długotrwałej dzierżawy terenów niemiejskich. Ponadto, brak możliwości przewidzenia kosztów dzierżawy oraz chęci właściciela do wydzierżawienia terenu na rzecz miasta Łodzi.

6.	Podstawowymi pracami niezbędnymi w zakresie zieleni powinny być nasadzenia drzew i krzewów oraz ich szczególna ochrona i monitorowanie szczególnie w ciągu pierwszych dwóch lat po ich nasadzeniu (cykliczne koszenie obszarów przy przedseptach, podlewanie w przypadku takiej potrzeby. Niezbędnym zabiegom ogrodniczym powinna być poddana także roślinność już istniejąca na danym terenie (np. usuwanie odrostów korzeniowych, martwych fragmentów drzew).	PROPOZYCJA UWZGLĘDNIONA
7.	Ekobudżet powinien umożliwiać działania na rzecz rekultywacji obecnie istniejących terenów zielonych (zwłaszcza duże powierzchniowo trawniki i tereny) – w tej chwili brakuje narzędzi to takich działań.	PROPOZYCJA UWZGLĘDNIONA
8.	Należy zabezpieczyć obecnie funkcjonującą w mieście zieleń (zwłaszcza w centrum miasta) poprzez egzekwowanie kar za jej niszczenie oraz stały monitoring pozwalający na uniknięcie degradacji. Bez bieżącej ochrony i opieki nad zielenią, sens dalszych działań i rozwijania nowych terenów stoi pod znakiem zapytania. Ekobudżet dla Łodzi nie powinien być ukierunkowany na nowe przestrzenie i parki leśne. To, co zdecydowanie wymaga zwiększenia nakładów (zarówno finansowych, jak i zainteresowania), to istniejąca, urządzona i zarządzana zieleń w centrum miasta. Obecnie jej wygląd i jakość pozostawia wiele do życzenia – z jednej strony, jest niszczone przez remonty oraz budowy deweloperskie, z drugiej, jest zaniedbana – widać brak stałej i konsekwentnej pielęgnacji zieleni. Na osoby i podmioty, które dewastują zieleń miejską powinny być nakładane oraz skutecznie egzekwowane kary, miasto natomiast powinno przekazać dodatkowe środki na pielęgnację, być może w ramach lub kosztem Ekobudżetu. Potrzebna jest efektywna kontrola i naprawa zniszczonych terenów oraz system egzekwowania kar za ich niszczenie.	PROPOZYCJA NIEUWZGLĘDNIONA - Pierwsze edycje Ekobudżetu dotyczyć będą przede wszystkim tworzenia nowych terenów zieleni w tym parków leśnych. Pielęgnacja oraz monitorowanie stanu zieleni jest zadaniem ciągłym realizowanym w ramach zadań bieżących komórek/jednostek UMŁ. Ponadto, zadania dotyczące zadań własnych gminy i powiatu w tym dotyczące pielęgnacji i monitoringu możliwe są do realizacji w ramach Łódzkiego Budżetu Obywatelskiego. Ekobudżet będzie narzędziem nastawionym na tworzenie nowych terenów zieleni.
9.	Działania ekologiczne nie powinny skupiać się jedynie na inwestycjach – to także konieczność rozwijania społecznej odpowiedzialności za miasto oraz umiejętności dbania o nie.	PROPOZYCJA UWZGLĘDNIONA
10.	Być może warto uznać zieleń śródmiejską za formę parku – w całością objąć ją ochroną i	PROPOZYCJA UWZGLĘDNIONA CZĘŚCIOWO -

	wpisać w działania planowane w ramach Ekobudżetu dla Łodzi.	Pula środków Ekobudżetu przeznaczona będzie na tworzenie nowych terenów zielni w tym również na terenie śródmieścia.
11.	Ekobudżet powinien być poświęcony rekonstrukcji historycznych fragmentów zieleni miasta, na przykład „Parku Centrum”. W ramach prac nad wspomnianą rekonstrukcją należy zaangażować przedstawicieli i przedstawicielki łódzkich uczelni (w tym, Wydział Architektury Politechniki Łódzkiej, Wydział Biologii Uniwersytetu Łódzkiego, Farmacji Uniwersytetu Medycznego etc.), koła studenckie i naukowe, rady wydziałów, organizacje studenckie oraz ZHP.	PROPOZYCJA UWZGLĘDNIONA
12.	Ekobudżet powinien umożliwiać realizację drobnych projektów oraz inicjatyw mieszkańców i mieszkanki (takich jak wykorzystywanie zrębek drewnianych, tworzenie kompostowników etc.), pobudzać przy tym poczucie społecznej odpowiedzialności za przestrzeń.	PROPOZYCJA UWZGLĘDNIONA
13.	Należy umożliwić wykorzystanie kwoty przeznaczonej na Ekobudżet na zakup terenu, o ile mieszkańcy i mieszkanki wskażą teren niemiejski, jako potencjalną przestrzeń zieloną.	PROPOZYCJA NIEUWZGLĘDNIONA - Środki z Ekobudżetu przeznaczone będą na tworzenie nowych terenów zielni w tym parków leśnych, natomiast miasto Łódź może starać się o pozyskiwanie terenów poza Ekobudżetem.
14.	Podział środków w tym procesie powinien opierać się na algorytmie, który uwzględni w podstawie minimalną kwotę na każdy park leśny. Pozostała część kwoty powinna być rozdzielana na parki leśne w zależności od poparcia mieszkańców. Im więcej głosów tym większa kwota na realizację zadań w tym obiekcie.	PROPOZYCJA NIEUWZGLĘDNIONA – Pula Ekobudżetu jest niewystarczająca dla takiego rozwiązania w pierwszych edycjach procesu. W przypadku zwiększenia środków możliwych do wydatkowania w ramach procesu – uwaga zostanie poddana rozważeniu.
15.	W ramach Ekobudżetu powinny zostać wydzielone pule tematyczne np. pielęgnacja, nasadzenia, mała infrastruktura itp. lub pule osiedlowe/rejonowe. W ramach Ekobudżetu należy ustalić procentowy udział kwotowy na poszczególne elementy zadania np. max. 30% wartości projektu - elementy małej architektury,	PROPOZYCJA UWZGLĘDNIONA CZĘŚCIOWO – W ramach Ekobudżetu mogą zostać wydzielone pule tematyczne. Podział na pule osiedlowe/rejonowe nie sprawdzi się w

	pozostała część kwoty – nasadzenia i działania ekologiczne.	przypadku Ekobudżetu ze względu na nierównomierne rozłożenie i zagęszczenie terenów możliwych do zainwestowania w ramach procesu na obszarze miasta.
16.	<p>Myślę, że zasadne będzie podzielenie pieniędzy na nowe inwestycje i utrzymanie dotychczasowych. Podział środków 50/50.</p> <p>Na wstępnym etapie realizacji Ekobudżetu narzucanie wielu puli może utrudniać realizację projektów. Wydaje się sensowne, aby każdy z terenów przeznaczonych do realizacji został „zaopiekowany” w mniejszym lub większym stopniu. Podział na pule może dotyczyć oddzielnej kwoty na wykonanie np. nowych nasadzeń i oddzielnej na utrzymanie terenu. Uwzględnienie utrzymania terenu jest bardzo ważne. Proponuję podział 50% nasadzenia i inne inwestycje „zielone”, 50% utrzymanie terenu.</p> <p>Gwarancja utrzymania i bieżącej obsługi realizowanych inwestycji zielonych – o ile na realizację zadań w Ekobudżecie zostały przewidziane środki, o tyle powinna zostać zabezpieczona dodatkowa pula na późniejszą opiekę nad nimi. Potrzebne jest zwiększenie nakładów na zieleni w mieście.</p> <p>W każdym budżecie należy zagwarantować środki na utrzymanie już powstałych terenów zieleni. Proponuję stały procent środków przeznaczonych na ten cel.</p> <p>Proponuję pulę: utrzymanie zieleni (60%) i nowe inwestycje (40%).</p>	<p>PROPOZYCJA NIEUWZGLĘDNIONA - Pierwsze edycje Ekobudżetu dotyczyć będą przede wszystkim tworzenia nowych terenów zieleni, w tym parków leśnych. Pielęgnacja i utrzymanie stanu zieleni jest zadaniem ciągłym realizowanym w ramach zadań bieżących komórek/jednostek UMŁ. Ponadto, zadania dotyczące zadań własnych gminy i powiatu w tym dotyczące pielęgnacji i monitoringu możliwe są do realizacji w ramach Łódzkiego Budżetu Obywatelskiego. Ekobudżet będzie narzędziem nastawionym na tworzenie nowych terenów zieleni.</p>
17.	Powinna być wprowadzona maksymalna kwota na zadanie w danym obiekcie tak, żeby nie było sytuacji, że jedno zadanie zabiera całą kwotę.	PROPOZYCJA UWZGLĘDNIONA
18.	Rozbicie budżetu obywatelskiego na drobne – funkcjonowanie dwóch form współdecydowania (ŁBO i Ekobudżet) może skutkować zmniejszeniem popularności każdego z nich, dwa głosowania natomiast rozmyją ideę partycypacji i wpłyną negatywnie na frekwencję.	OPINIA – Ekobudżet będzie stanowił dodatkową pulę pieniędzy wyłącznie na projekty dotyczące terenów zieleni. Ponadto, procesy te nie będą nachodziły na siebie gdyż Ekobudżet będzie rozpoczynał się po dokonaniu przez mieszkańców wyboru projektów do realizacji w ramach Łódzkiego

		Budżetu Obywatelskiego. Dodatkowo, w związku z pozytywnym rozpatrzeniem pkt. 51 w Ekobudżecie w odróżnieniu od Budżetu Obywatelskiego wyboru projektów do realizacji będzie dokonywał panel ekspertów.
19.	Należy rozważyć wprowadzenie w Łódzkim Budżecie Obywatelskim dodatkowej kategorii „ekoprojektów” w miejsce Ekobudżetu – to mogłoby mieć pozytywny wpływ na zainteresowanie ŁBO, nie powodowałoby konieczności wprowadzania nowego narzędzia, które, ze względu na zbliżony charakter do budżetu obywatelskiego, może powodować pomyłki.	PROPOZYCJA NIEUWZGLĘDNIONA - Ustawa o samorządzie gminnym nie wprowadza możliwości wydzielania puli tematycznych w ramach Budżetu Obywatelskiego. Ponadto, Ekobudżet w odróżnieniu od Budżetu Obywatelskiego będzie nowym narzędziem ukierunkowanym wyłącznie na projekty dot. terenów zieleni.
20.	Nazwa Ekobudżet jest nieodpowiednia – już na etapie konsultacji społecznych nazwa narzędzia myli się z budżetem obywatelskim – należałoby stworzyć inną, bardziej odróżniającą te procesy.	PROPOZYCJA NIEUWZGLĘDNIONA – Podczas drugiego etapu konsultacji społecznych zebrane zostaną uwagi odnośnie procesu, w tym jego nazwy. Decyzja o ewentualnej zmianie nazwy będzie podejmowana po drugim etapie konsultacji.
21.	Realizacja wszystkich zadań powinna być prowadzona pod ścisłym nadzorem urzędu.	PROPOZYCJA UWZGLĘDNIONA
22.	Miasto powinno przeprowadzić akcję edukacyjną dla mieszkańców w ramach tego procesu.	PROPOZYCJA UWZGLĘDNIONA
23.	Promowanie Ekobudżetu oraz bieżące informowanie mieszkańców o kolejnych etapach Ekobudżetu powinno odbywać się za pośrednictwem gazety łódź.pl, mediów społecznościowych i aplikacji łódź.pl.	PROPOZYCJA UWZGLĘDNIONA
	Promowanie Ekobudżetu oraz bieżące informowanie mieszkańców o kolejnych etapach tego procesu powinno odbywać się za pośrednictwem mediów tradycyjnych (radio, telewizja) i mediów społecznościowych oraz gazety łódź.pl.	

24.	Należy stworzyć repozytorium projektów Ekobudżetu – bazę danych lub materiałów dot. każdego projektu (na przykład w formie 2-3 minutowych filmów z opisem działania), z których mogłyby korzystać osoby naukowo zajmujące się partycypacją lub szeroko rozumianą ekologią, oraz mieszkańcy i mieszkanki Łodzi.	PROPOZYCJA UWZGLĘDNIONA
25.	<p>Przydałby się standard utrzymania zieleni. Żeby nikt w parku leśnym nie postawił fontanny czy tężni. Żeby inwestycje były zgodne z przeznaczeniem miejsca.</p> <p>Należy utworzyć standardy dla zieleni w różnych miejscach – np. w parkach leśnych brak chodników z płyt czy asfaltu, pozostawiana nieskoszona trawa tam, gdzie może pozostać bardziej dziki teren itp.</p> <p>Parki, w tym leśne, powinny być chronione przed przeinwestowaniem oraz niewłaściwym kierunkiem zmian odpowiednim dokumentem – formą „parku kulturowego dla przestrzeni zielonych”. To wyznaczyłoby możliwe działania i ograniczyłoby te niepożądane. Standard mógłby dotyczyć parków w całym mieście i stanowić dodatkowe wytyczne, zarówno dla Ekobudżetu jak i Łódzkiego Budżetu Obywatelskiego.</p> <p>Jeżeli to możliwe to bardzo pomocna byłaby uchwała Rady Miasta Łodzi lub inne rozwiązanie dotyczące standardów dla parków leśnych. Wydaje się zasadne, aby były to tereny z jak najmniejszą ingerencją, jeżeli chodzi o inwestycje, tzn. bez tężni, fontann, betonowych chodników, głośnych placów zabaw itp. Jednocześnie warto uwzględnić specyfikę różnych parków leśnych w naszym mieście i różnych potrzeb w związku z tym.</p> <p>Powinny być jasno określone standardy dla parków leśnych dotyczące rodzaju nasadzeń, ekologicznych utwardzeń czy oświetlenia przyjaznego ptakom. Ustalenia takie pozwolą zachować naturalny charakter tych terenów, a jednocześnie zapobiegają składaniu projektów, które mogą zaburzyć lub nawet zniszczyć ten naturalny charakter zieleni (np. tężnie, fontanny czy place zabaw dla dzieci). Przy czym ważne jest, aby standardy uwzględniały specyfikę poszczególnych parków leśnych. Ponadto wszystkie prace ogrodnicze w parkach powinny być nadzorowane przez właściwe jednostki zarządzające danym terenem – począwszy od sposobu wykonywania nasadzeń, poprzez</p>	PROPOZYCJA UWZGLĘDNIONA CZĘŚCIOWO - Zarówno na poziomie unijnym, jaki krajowym, czy lokalnym powstały i powstają dokumenty, które służyć mają podejmowaniu oraz realizowaniu działań w celu zapewnienia trwałego i zrównoważonego rozwoju. Do dokumentów takich należą m.in. Program ochrony środowiska dla miasta Łodzi, EKOstrategia UMP, Zarządzenie ws. standardów kształtowania, utrzymania i ochrony zieleni, czy Standardy pielęgnacji trawników i łąk miejskich. Ponadto, koncepcje parków leśnych będą docelowo wypracowywane wraz z mieszkańcami.

	zabiegi pielęgnacyjne roślinności.	
Propozycje i opinie dotyczące składania projektów		
26.	<p>Projekty składane do Ekobudżetu powinny być legitymowane społecznie, na przykład poprzez większą liczbę podpisów na listach poparcia. Listy te powinny być brane pod uwagę przez wyborze projektów do realizacji.</p> <p>W ramach wymogów formalnych należy określić wymaganą minimalną liczbę osób popierających dany projekt np. 50 osób.</p> <p>Formularz musi zawierać obowiązkowo listę poparcia (20-50 podpisów). Przy czym należy zaliczyć poparcie dla projektu, który już wcześniej był złożony do ŁBO.</p> <p>Składane projekty powinny odznaczać się dużym poparciem (30-50 osób). Listy popierających powinny zawierać adresy e-mail.</p>	PROPOZYCJA UWZGLĘDNIONA
27.	<p>Projekty mogą być składane przez osobę pełnoletnią, mieszkającą w Łodzi. Jednocześnie ważne, aby składane projekty miały choćby minimalne poparcie społeczne np. lista poparcia – 20 osób.</p> <p>Prawo składania projektów powinien mieć pełnoletni mieszkaniec Łodzi, najlepiej mieszkaniec danego osiedla, którego dotyczy projekt i powinien być poparty podpisami przynajmniej 15-20 osób.</p>	PROPOZYCJA UWZGLĘDNIONA CZĘŚCIOWO – W zakresie możliwości składania projektów wyłącznie przez pełnoletnich mieszkańców uwaga nieuwzględniona - umożliwienie dzieciom i młodzieży składania projektów w Ekobudżecie stanowi ważny aspekt edukacyjny. Decyzja o wymaganej liczbie podpisów zostanie poddana dalszej analizie i podana do wiadomości w kolejnym etapie konsultacji społecznych.
28.	<p>[Składanie projektów] – Każdy mieszkaniec miasta, poparcie 20 osób.</p> <p>[Składanie projektów] – Każdy mieszkaniec miasta, poparcie 30 osób.</p>	PROPOZYCJA UWZGLĘDNIONA
29.	Projekty do Ekobudżetu powinni móc składać wszyscy mieszkańcy.	PROPOZYCJA UWZGLĘDNIONA
30.	<p>Projekty do Ekobudżetu powinni móc składać mieszkańcy od wieku licealnego.</p> <p>Projekty powinny składać osoby, które przynajmniej skończyły szkołę podstawową a najlepiej pełnoletnie.</p>	PROPOZYCJA NIEUWZGLĘDNIONA - umożliwienie dzieciom i młodzieży składania projektów w Ekobudżecie stanowi ważny aspekt edukacyjny.

31.	<p>Składanie projektów mogłoby odbywać się poprzez formularz elektroniczny lub formularz papierowy umieszczony w gazecie Łódź.pl.</p> <p>Mieszkańcy powinni mieć możliwość składania wniosków w wersji papierowej i elektronicznej.</p>	PROPOZYCJA UWZGLĘDNIONA
32.	Formularz powinien zawierać dodatkowe kryterium związane z wartością dodaną projektu, nie dla mieszkańców i mieszkańek, ale samej przyrody. W jaki sposób przyroda skorzysta na zadaniu (np. czy dzięki projektowi pojawi się zbiornik wodny na terenie zielonym, który zwiększy dostępność wody etc.).	PROPOZYCJA UWZGLĘDNIONA
33.	Przed etapem składania wniosków do Ekobudżetu należy utworzyć specjalny formularz/ankietę diagnostyczną. Jej celem miałyby być pozyskanie informacji od mieszkańców o potrzebnych inwestycjach w ramach danych obszarów/parków leśnych.	PROPOZYCJA NIEUWZGLĘDNIONA – w związku z pozytywnym rozpatrzeniem pkt. 38 projekty będą szeroko konsultowane z wszelkimi zainteresowanymi stronami w trakcie analizy wniosków.
34.	<p>Należy zgromadzić różne projekty dotyczące tego samego terenu i na etapie składania wniosku wypracować z wnioskującymi wspólny projekt, żeby nie dochodziło do kolizji interesów.</p> <p>W przypadku złożenia kilku projektów dotyczących tego samego terenu wskazane jest przeprowadzić konsultacje z autorami poszczególnych wniosków po to żeby wypracować jeden wspólny projekt dla konkretnego terenu. Chodzi o to, aby brać pod uwagę różne głosy i promować współpracę między liderami. Nadmierna konkurencja może demotywować do partycypacji.</p> <p>Projekty złożone przez różnych liderów, a dotyczące jednego parku leśnego, spełniające warunki formalne powinny być konsultowane. Wskazane jest przeprowadzenie konsultacji z udziałem ekspertów, urzędników, radnych i liderów projektów celem wypracowania wspólnego stanowiska.</p>	PROPOZYCJA UWZGLĘDNIONA
35.	To miasto i wyznaczeni przez nie fachowcy powinni dbać o tereny zieleni. Mieszkańcy mogą być zaangażowani w zgłaszanie potrzeb i problemów, ewentualnie prace porządkowe, ale nie powinni sami przycinać krzewów itp.	PROPOZYCJA UWZGLĘDNIONA CZĘŚCIOWO – Zaangażowanie mieszkańców w projekty będzie każdorazowo weryfikowane

	<p>Mieszkańcy powinni być zaangażowani w codzienne monitorowanie terenu i zgłaszanie ewentualnych problemów i potrzeb. Natomiast ostrożnie podchodźmy do samodzielnego pielęgnowania przez nich zielni – nie znając się, mogą wyrządzić więcej szkody niż pożytku. Odpowiedzialna powinna być konkretna jednostka miasta, kierująca pracami.</p>	<p>indywidualnie pod względem zakresu i rodzaju zadania.</p>
	<p>Zaangażowanie mieszkańców powinno dotyczyć składania projektów, wspólnej konsultacji złożonych projektów, obserwowania wykonywanych prac, informowania o zaistniałych problemach, dokarmiania ptaków itp. Nasadzenia drzew lub krzewów, wszelkie prace ogrodnicze i pielęgnacyjne powinny być wykonywane przez specjalistów z odpowiednią wiedzą, sprzętem, i doświadczeniem. Istnieje, bowiem ryzyko nasadzenia roślin trujących bądź ekspansywnych lub w miejscach nieodpowiednich. Nieumiejętne wykonanie prac pielęgnacyjnych lub wykonanie ich w nieodpowiednim czasie może doprowadzić do np. uschnięcia danego drzewa czy krzewu. Jak będzie wtedy wyglądała reklamacja takiego drzewa? Zupełnie nie do przyjęcia jest, aby mieszkańcy brali odpowiedzialność w takim przypadku, a przecież mogą nie mieć wiedzy czy doświadczenia.</p>	
	<p>Zaangażowanie mieszkańców powinno sprowadzać się do składania projektów do Ekobudżetu, monitorowanie ich wykonania, dbałości o czystość terenu, dokarmiania ptaków, uzupełniania poidełek dla ptaków, zgłaszania zarządom terenu ewentualnych zagrożeń w postaci złamanych gałęzi lub drzew. Inne działania (np. samodzielne nasadzenia lub przycinanie roślinności) powinni wykonywać specjaliści z odpowiednią wiedzą ogrodniczą, bowiem istnieje niebezpieczeństwo nasadzeń roślin ekspansywnych, trujących czy w miejscach nieodpowiednich dla danej odmiany. Nieumiejętne wykonanie prac pielęgnacyjnych w przypadku uschnięcia nasadzonej roślinności może budzić wątpliwości w przypadku składania reklamacji w firmie, która wcześniej dokonała nasadzeń danego drzewa lub krzewu.</p>	
Propozycje i opinie dotyczące opiniowania projektów		
36.	Należy rozważyć możliwość społecznego tworzenia pomysłów na projekty i dalszej	PROPOZYCJA UWZGLĘDNIONA

	<p>pracy nad nimi z ekspertami i ekspertkami, zarówno z dziedzin związanych z zielenią, jak i z lokalnymi przedstawicielami mieszkańców i mieszkank.</p> <p>Do etapu opiniowania powinno zaangażować się szerokie grono zainteresowanych stron w tym Rady Osiedla, stowarzyszenia i fundacje ekologiczne, czy pracowników uczelni wyższych.</p> <p>Projekty powinny być oceniane przez Zespół skradający się z minimum dwóch przedstawicieli Rad Osiedli, pracowników UMŁ oraz ekspertów z danej dziedziny.</p> <p>Oceniać projekty powinien panel ekspercki po kryteriach 50/50 (zaangażowanie mieszkańców i merytorycznie). Proponowane kryteria do oceny: pilność realizacji, poparcie mieszkańców, walory przyrodnicze terenu, chęć utrzymania terenu przez mieszkańców, równowaga przestrzenna wygranych wniosków w mieście. Skład panelu: urzędnicy, Rady Osiedla, naukowcy, organizacje pozarządowe.</p> <p>[Kto powinien brać udział w opiniowaniu?] Eksperci, urzędnicy merytoryczni, członkowie rad osiedli (z danego terenu).</p> <p>[Kto powinien brać udział w opiniowaniu?] – Naukowcy, kompetentni w danej dziedzinie, eksperci, urzędnicy posiadający widzę merytoryczną, członkowie rad osiedli (z danego terenu), jako przedstawiciele mieszkańców, znający swoje osiedle i często od lat zaangażowani w dbanie o tereny zieleni.</p> <p>Kto powinien brać udział w opiniowaniu? Eksperci, urzędnicy merytoryczni, radni Rady Miejskiej, w tym radni z danego osiedla, członkowie Rad Osiedli z danego osiedla. Opinia członków Rad Osiedla powinna być istotna przy wypracowywaniu ostatecznych projektów dla terenów zielonych na danym osiedlu.</p>	
37.	Kluczowe znaczenie przy ocenie projektu powinna mieć opinia Rady Osiedla właściwej miejscowo dla danego parku leśnego.	PROPOZYCJA UWZGLĘDNIONA
38.	W etap opiniowania powinny być zaangażowane wszelkie zainteresowane strony. Należy organizować spotkania w ramach „projektowania partycypacyjnego” z udziałem osób popierających wszystkie projekty na danym terenie. Spotkania miałyby odbywać się w terenie, na żywo i być otwarte dla wszystkich zainteresowanych.	PROPOZYCJA UWZGLĘDNIONA

39.	Ważne jest, aby wybrać bądź wypracować jeden projekt dla danego terenu zielonego np. parku leśnego. To istotne z punktu widzenia ograniczonego czasu, wcześniejszego głosowania w Budżecie Obywatelskim, promowania współpracy między mieszkańcami, ekspertami, urzędnikami, radnymi i generalnie promowania partycypacji.	PROPOZYCJA UWZGLĘDNIONA
40.	Eksperci zaangażowani w etap opiniowania nie powinni być zatrudnieni w prywatnych firmach, które następnie mogłyby być realizatorami/wykonawcami inwestycji w ramach projektów wybranych do realizacji.	PROPOZYCJA NIEUWZGLĘDNIONA - Propozycja wykracza poza zakres regulowań dot. zasad Ekobudżetu. W ramach pracy, opiniowania, czy wyboru projektów w Ekobudżecie należy unikać konfliktów interesów, które mogłyby skutkować utratą zaufania publicznego.
41.	Komórki merytoryczne powinny przeprowadzać szczegółową weryfikację wniosków pod kątem koncepcji błękitno-zielonej sieci Łodzi.	PROPOZYCJA UWZGLĘDNIONA
42.	Miejska Pracownia Urbanistyczna oraz Biuro Architekta Miasta posiadają studia oraz pogłębione analizy (przygotowywane w kontekście Planu Ogólnego Dla Łodzi), dotyczące m.in. obszarów szczególnie zagrożonych, na przykład podtopieniami. Te dane i materiały stanowią doskonałą bazę informacji – powinny być dostępne dla wszystkich mieszkańców i mieszkanek, przyszłych liderów projektów w Ekobudżecie.	PROPOZYCJA UWZGLĘDNIONA
43.	Do każdego złożonego i pozytywnie zweryfikowanego formalnie wniosku komórka merytoryczna powinna uzyskać opinię Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska.	PROPOZYCJA NIEUWZGLĘDNIONA – Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska posiada określone kompetencje, w ramach których nie ma możliwości aby każdy złożony i pozytywnie zweryfikowany wniosek podlegał ocenie RDOŚ.
44.	Przy tworzeniu i analizie projektów z zakresu tworzenia nowych parków leśnych, pod uwagę należy wziąć ich indywidualną specyfikę każdego terenu oraz zwrócić uwagę na otoczenie – zakres, forma i priorytet zmian w przestrzeni zielonej powinny zostać indywidualnie ocenione i dostosowane do potrzeb.	PROPOZYCJA UWZGLĘDNIONA

45.	Należy przestrzegać ustalonych standardów dla terenów zieleni danego typu. Należy sprawdzać zgodność ze standardem dla danego terenu.	PROPOZYCJA UWZGLĘDNIONA
46.	Opiniowanie wniosków powinno być w szczególności skoordynowane wewnątrz urzędu, aby w przypadku realizacji zadań nie dochodziło do konfliktów.	PROPOZYCJA UWZGLĘDNIONA
47.	W trakcie etapu opiniowania należy organizować spacerowe badania z udziałem ekspertów, urzędników i mieszkańców w celu pozyskania szczegółowych informacji o danym terenie i założeniach planowanej inwestycji.	PROPOZYCJA UWZGLĘDNIONA
Propozycje i opinie dotyczące wyboru projektów		
48.	Wybór zadań powinien mieć charakter ekspercki – z jednej strony angażować mieszkańców i mieszkanki, z drugiej natomiast włączać w tworzenie rozwiązań osoby reprezentujące środowiska naukowe, przedstawiciele rad osiedli oraz Urzędu Miasta Łodzi.	PROPOZYCJA UWZGLĘDNIONA CZĘŚCIOWO – W związku z pozytywnym rozpatrzeniem pkt. 51 wyboru projektów do realizacji miałyby dokonywać panel ekspertów złożony z szerokiego grona zainteresowanych stron.
49.	Wybór projektów mógłby odbywać się poprzez głosowanie, ale nie poprzez Vox Populi. Do etapu głosowania dopuszczane powinny być projekty najwyższej ocenione przez panel ekspercki.	PROPOZYCJA NIEUWZGLĘDNIONA – W związku z pozytywnym rozpatrzeniem pkt. 51 wyboru projektów do realizacji miałyby dokonywać panel ekspertów złożony z szerokiego grona zainteresowanych stron.
50.	W ramach Ekobudżetu, zarówno miasto jak i grona eksperckie mogłyby proponować swoje projekty – ich wybór powinien być dokonywany w ramach tej samej procedury i ścieżki, co wybór projektów mieszkańców i mieszkanki.	PROPOZYCJA NIEUWZGLĘDNIONA – Propozycja wykracza poza zakres regulowań dot. zasad Ekobudżetu.
51.	Wyboru projektów dokonywać powinien panel ekspertów, który dostosowuje koszty i zakres działań do wysokości dostępnych środków. [Wybór projektów] – Decyzja zespołu ekspertów, urzędników i przedstawicieli mieszkańców (rada osiedla). Proponuję zamiast głosowania decyzję zespołu ekspertów, poprzedzoną konsultacją z przedstawicielami osiedla (rady osiedla, wnioskodawców). Wszystkie wybrane tereny zielone powinny być objęte Ekobudżetem. Komisja w	PROPOZYCJA UWZGLĘDNIONA

	<p>kształcie opisanym w 3.1 (tj. Eksperci, urzędnicy merytoryczni, radni Rady Miejskiej, w tym radni z danego osiedla, członkowie Rad Osiedli z danego osiedla.) lub podobna będzie określać charakter wybranych prac i wielkość środków przyznanych na dany park leśny.</p> <p>Głosowanie na VOX POPULI nie wydaje się właściwym wyborem projektów do realizacji, bowiem umożliwia oceny projektów danych parków miejskich przez mieszkańców innych osiedli, nie znających specyfiki danego terenu. Brak możliwości potwierdzenia tożsamości głosujących umożliwia składanie wielu głosów poparcia na jeden projekt przez jedną osobę. Wybór projektów do realizacji powinien być dokonywany przez podmioty oceniające złożone projekty (pkt. 3.1 tj. W opiniowaniu projektów powinni brać udział oprócz ekspertów, pracowników merytorycznych z jednostek zarządzających parkami leśnymi, przedstawiciele Rady Osiedla właściwej miejscowo dla danego projektu w liczbie 3 osób i ich opinia powinna mieć decydujące znaczenie.).</p>	
52.	Wyboru projektów do realizacji powinni dokonywać wszyscy mieszkańcy.	PROPOZYCJA NIEUWZGLĘDNIONA – W związku z pozytywnym rozpatrzeniem pkt. 51 wyboru projektów miałyby dokonywać panel ekspertów, w którego skład wchodziłoby szerokie grono zainteresowanych stron tj. naukowców, urzędników, członków Rad Osiedli itp.
53.	Wyboru projektów do realizacji powinni dokonywać wszyscy pełnoletni mieszkańcy.	PROPOZYCJA NIEUWZGLĘDNIONA – W związku z pozytywnym rozpatrzeniem pkt. 51 wyboru projektów miałyby dokonywać panel ekspertów, w którego skład wchodziłoby szerokie grono zainteresowanych stron tj. naukowców, urzędników, członków Rad Osiedli itp.
54.	Wyboru zadań powinni dokonywać mieszkańcy papierowo i elektronicznie (tak jak w	PROPOZYCJA NIEUWZGLĘDNIONA – W

	<p>Łódzkim Budżecie Obywatelskim). W przypadku, gdy zadania uzyskają taką samą liczbę głosów lub zostaną środki w danej puli tzw. końcówki to wtedy głos decydujący ma Zespół, który oceniał projekty.</p>	<p>związku z pozytywnym rozpatrzeniem pkt. 51 wyboru projektów miałyby dokonywać panel ekspertów, w którego skład wchodziłoby szerokie grono zainteresowanych stron tj. naukowców, urzędników, członków Rad Osiedli itp.</p>
55.	<p>W ramach wyznaczenia projektów do realizacji każdy z mieszkańców uprawnionych do głosowania mógłby wskazać do 5 projektów z danej puli – analogicznie do głosowania w Łódzkim Budżecie Obywatelskim.</p>	<p>PROPOZYCJA NIEUWZGLĘDNIONA – W związku z pozytywnym rozpatrzeniem pkt. 51 wyboru projektów miałyby dokonywać panel ekspertów, w którego skład wchodziłoby szerokie grono zainteresowanych stron tj. naukowców, urzędników, członków Rad Osiedli itp.</p>
56.	<p>Jeżeli jest to możliwe, Ekobudżet powinien mieć inną strukturę niż Łódzki Budżet Obywatelski – po pierwsze, w ramach Ekobudżetu dobrze byłoby wprowadzić głosowanie negatywne (w formie, na przykład: tak, jestem za utworzeniem parku leśnego/nie, jestem przeciw utworzeniu parku leśnego) – to pozwoliłoby wyeliminować sytuacje, w których miasto „uszcęśliwia mieszkańców i mieszkanki na siłę”; po drugie procedury budżetów powinny zostać zróżnicowane tak, by nie zlewały się ze sobą w jedno, nie myliły się osobom z nich korzystającym.</p>	<p>PROPOZYCJA NIEUWZGLĘDNIONA – W związku z pozytywnym rozpatrzeniem pkt. 51 wyboru projektów miałyby dokonywać panel ekspertów, w którego skład wchodziłoby szerokie grono zainteresowanych stron tj. naukowców, urzędników, członków Rad Osiedli itp.</p>
57.	<p>Głosowanie w Ekobudżecie jest gwarancją transparentności sposobu wybierania projektów. Inne formy (takie jak, na przykład, głosowanie przez polubienia na portalach społecznościowych) będą okazją i furtką do nadużyć.</p>	<p>PROPOZYCJA NIEUWZGLĘDNIONA – W związku z pozytywnym rozpatrzeniem pkt. 51 wyboru projektów miałyby dokonywać panel ekspertów, w którego skład wchodziłoby szerokie grono zainteresowanych stron tj. naukowców, urzędników, członków Rad Osiedli itp.</p>
58.	<p>Głosowanie, jako metoda wybierania zadań w Ekobudżecie, to dobre rozwiązanie.</p>	<p>PROPOZYCJA NIEUWZGLĘDNIONA – W</p>

	Warunkiem jego skuteczności jest dobra selekcja zadań do głosowania.	związku z pozytywnym rozpatrzeniem pkt. 51 wyboru projektów miałyby dokonywać panel ekspertów, w którego skład wchodziłoby szerokie grono zainteresowanych stron tj. naukowców, urzędników, członków Rad Osiedli itp.
59.	Kryteria, które zostaną wybrane do oceny i wskazywania projektów do realizacji mają krytyczne znaczenie dla całości procesu.	OPINIA
60.	Dobrze byłoby, żeby na przestrzeni 2-3 lat przeszedł projekt dla każdego terenu zieleni danego typu (np. parków leśnych). Żeby uniknąć sytuacji, że jeden park jest cały czas doinwestowany, a inny zapomniany.	PROPOZYCJA NIEUWZGLĘDNIONA - Propozycja wykracza poza zakres regulowań dot. zasad Ekobudżetu.
61.	Rozsądne byłoby rozdzielić środki między wszystkie tereny (np. wszystkie parki leśne, jeżeli ich dotyczy dana edycja) – kryterium powinna być powierzchnia, ale też liczba mieszkańców korzystających z terenu (mieszkający w promieniu 500 m od niego). Zakres wsparcia finansowego dla danego terenu zielonego np. parku leśnego powinien uwzględniać indywidualne potrzeby związane z konkretnym miejscem oraz liczbę osób zamieszkujących w bezpośrednim sąsiedztwie parku leśnego. Wybór projektów do realizacji, uwzględniający specyfikę poszczególnych parków, powinien także uwzględniać konieczność pielęgnacji wszystkich parków. Przy czym wielkość finansowania projektów powinna uwzględniać przede wszystkim liczbę osób zamieszkałych w pobliżu danego parku, a tym samym korzystających z danego terenu.	PROPOZYCJA NIEUWZGLĘDNIONA – W związku z pozytywnym rozpatrzeniem pkt. 15 pule w Ekobudżecie miałyby zostać wydzielone pod względem tematycznym, nie rejonowym/osiedlowym. Ponadto, potrzeba mieszkańców, co do inwestowania w dany teren będzie oceniana poprzez poparcie dla złożonego projektu.
62.	Projekty, po procesie Ekobudżetu powinny być w jakiejś formie recenzowane – autorzy i autorki projektów powinni otrzymywać informację, na ile ich projekt przystaje do potrzeb miasta, odpowiada na zagrożenia związane ze zmianami klimatycznymi, co w projekcie zostało umieszczone właściwie, co natomiast należałoby poprawić.	PROPOZYCJA UWZGLĘDNIONA
63.	Ekobudżet mógłby zakończyć się podsumowaniem złożonych wniosków – sesją lub konferencją w trakcie, której można by o nich opowiedzieć, podsumować, zwrócić uwagę na mocne i słabe punkty. Najczęściej popełniane błędy mogłyby zostać zapisane	PROPOZYCJA UWZGLĘDNIONA

	w postaci najczęściej zadawanych pytań.	
--	---	--